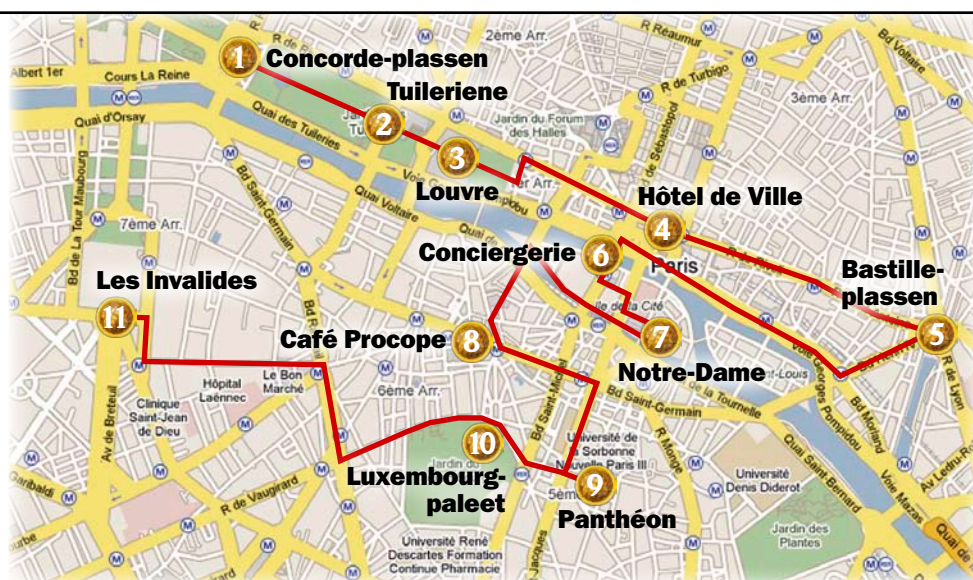

REVOLUSJONENS PARIS

TIL FOTS GJENNOM HISTORIEN

Den 7,1 km lange ruten tar deg gjennom revolusjonens mest dramatiske kapitler.

Hvis du ønsker en kortere tur, kan du ta en snarvei ved å gå direkte fra Hôtel de Ville til Conciergeriet. Skriv ut kartet på www.historiebladet.no

1 CONCORDE-PLASSEN

Adresse: Place de la Concorde

Her sto giljotinen

Turen begynner der revolusjonens mørkeste kapittel utspilte seg.

Under revolusjonen dømte det nye styret Ludvig 15.s plass om til Place de la Révolution og satte opp Paris' giljotinen her. 21. januar 1793 ble kong Ludvig 16. en av de første som fikk hodet skilt fra kroppen i giljotinen – etter å ha blitt kjørt i åpen vogn til den offentlige henrettelsen på Place de la Révolution.

Kongens død ble innledningen til revolusjonens såkalte skrekkevilde. Med politiker-

I 1795 valgte direktoriet – revolusjonens nye styre – å gi plassen det navnet den har i dag, Place de la Concorde.

ne Danton og Robes-pierre i spissen begynte en klappjakt på “revolusjonens fiender”.

Henrettelsene kulminerte i juni 1794, da mer enn 1000 franskmenn ble dømt til døden. Bare en måned senere måtte også hovedmannen bak skrekkveldet, Robes-pierre, bøte med livet i giljotinen. Ifølge myten ble han, som den eneste, giljotinert med ansiktet vendt opp, “slik at han kunne se døden nærme seg”.

Giljotinen sto i den nordlige enden av Place de la Révolution, nær Hôtel de Crillon, som ligger der fremdeles.

Neste stopp Tuileriene 100 meter

2

TUILERIES-PARKEN

Adresse: Jardin des Tuileries

Sveitsergarden tilintetgjøres

I oktober 1789 tvang borgerne Ludvig 16. til å forlate slottet i Versailles utenfor Paris. Kongefamilien ble i stedet satt i husarrest i slottet Palais des Tuileries, ved Louvre.

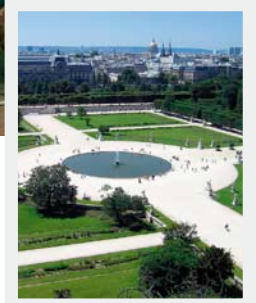
I Paris gikk det rykter om at Ludvig planla å forråde Frankrike, og 10. august 1792 stormet rasende parisere Palais des Tuileries for å avsette kongen. Også hæren vendte seg mot Ludvig, som til sin skrekk så tusenvis av bevæpnede borgere marsjere mot palasset. Det var bare kongens livgarde, de 950 soldatene fra Sveitsergarden, som forble trofaste – og betalte

Mer enn 20 000 borgere stormet Palais des Tuileries med hjelp fra nasjonalgarden, og slaktet kongens livgarde til siste mann.

med livet. Samtlige ble drept foran og inne i palasset, mens kongen søkte tilflukt i nasjonalforsamlingens bygninger. Dette angrepet markerte i praksis slutten for monarkiet. Palais des Tuileries eksisterer ikke lenger, det brant ned under Paris-kommunen i 1871.

Tuileries-parken ble anlagt der Paris' gamle teglverk (tuileries på fransk) lå.

Neste stopp Louvre 100 meter

3

LOUVREAdresse: Louvre
Åpningstider: www.louvre.fr (på engelsk)**Kongens fengsel ble folkets museum**

Ved enden av Tuileries-parken ligger et av Europas mest imponerende palasser og verdens kanskje mest berømte museum: Louvre. I dette palasset satt kongen i husarrest frem til han ble henrettet.

To måneder etter kongens død åpnet Louvre som museum. Her kunne folket se en rekke kunstverk som de revolusjonære hadde konfiskert fra adelen.

Til 1672 bodde Frankrikes konger i Palais de Louvre – i dag kunstmuseum.

Neste stopp Hôtel de Ville 800 meter

4

HÔTEL DE VILLE

Adresse: Place de l'Hôtel de Ville

Robespierre truffet av skudd på rådhuset

14. juli 1789 angrep en rasende folke-mengde Paris' rådhus. Byens borgermester Jacques de Flesselles forsøkte forgjeves å forsvare seg mot anklager om at han var rojalist. Han ble skutt på trappene foran bygningen.

Fem år senere – i 1794 – søkte Robespierre tilflukt i rådhuset, etter at den rådgivende forsamlingen i praksis hadde underskrevet politikerenes dødsdom ved å stemple ham som "forbryter mot nasjonen". Da revolusjonssoldatene kom frem, ble Robespierre enten skutt eller forsøkte å begå selvmord. Uansett årsak knuste skuddet kjeven hans, men Robespierre overlevde.

Han ble straks ført de få hundre meterne over Seinen til Conciergeriet, og dømt til døden samme dag.

Rådhuset brant ned til grunnen i 1871, og mesteparten av revolusjonstidens offisielle dokumenter gikk tapt. I 1892 sto det gjenreiste Hôtel de Ville ferdig, som en tro kopi av det gamle rådhuset.

Neste stopp Bastille-plassen 900 meter

Robespierre ble arrestert på rådhuset, og henrettet kort etter.

I 1357 fikk Paris sitt første rådhus – siden da har byen blitt styrt fra Place de l'Hôtel de Ville.

5

BASTILLE-PLASSEN

Adresse: Place de la Bastille

**Borgerne stormet
forhatt fengsel**

Stormen på Bastillen regnes som begynnelsen på den franske revolusjon. På 1700-tallet fungerte festningen som fengsel og våpenlager.

Paris' borgere fryktet at kongen kom til å beordre soldater til byen for å knuse den ulmende uroen. Rundt middagstider 14. juli 1789 gikk de derfor til angrep på Bastillen, drepte fengselets kommandant Bernard-René de Launay og 32 soldater, og befridde sju fanger. Samtidig sikret de seg Bastillens kanoner og krutt. Dagen er siden blitt

feiret som Frankrikes nasjonaldag.

Straks etter stormen begynte rivingen av Bastille-fengselet, og i november var alle spor etter festningen borte. Steinene ble i stor utstrekning brukt til å bygge Concorde-broen over Seinen ved Place de la Concorde.

OMRISS AV BASTILLEN

Bastillen ble revet ned til grunnen. I dag markerer steiner i asfalten hvor fengselet sto.

Neste stopp Conciergeriet 1,2 km

6

CONCIERGERIE

Adresse: Boulevard de Palais 2

Åpningstider: conciergerie.monuments-nationaux.fr/en/ (på engelsk)

Her ble "forræderne" dødsdømt

Det gamle fengselet Conciergeriet er en del av bygningskomplekset Palais de Justice på Ile de la Cité – øya der den keltiske parisistammen grunnla Paris for over 2000 år siden. I Conciergeriets kjeller var giljotinens venteværelse. Der ventet flere tusen på å bli ført de få skrittene opp til revolusjonstribunalet for å motta en av to mulige dommer – frifinnelse eller dødsdom. Ble fangene kjent skyldige, ble de kjørt til giljotinen.

I Conciergeriet er det i dag museum til minne om revolusjonens redsler, blant annet med en kopi av cellen der Marie Antoinette tilbrakte de siste 77 dagene av sitt liv.

Fangene som ventet i Conciergeriet, var i praksis alt dødsdømt.

I middelalderen var Conciergeriet bolig for slotts-fogden, senere ble det blant annet fengsel.

Neste stopp Notre-Dame 250 meter

7

KATEDRALEN NOTRE-DAME

Adresse: Place du Parvis Notre-Dame

Åpningstider: www.notredamedeparis.fr

Napoleon kronet til keiser

På øya Ile de la Cité i Seinen troner Europas største gotiske katedral, Notre-Dame de Paris.

Under revolusjonen ble Frankrikes katolske prester og biskoper symbol på korrupsjon og grådighet. I en årrekke plyndret og herjet borgerne landets kirker – inkludert Notre-Dame. Revolusjonære krefter ønsket å rive den gamle katedralen, men Napoleon reddet personlig Notre-Dame fra å gå tapt.

I 1804 ble den første franske republikken oppløst, da Napoleon med paven til stede innsatte seg selv som keiser foran det imponerende alteret i Notre-Dame.

Notre-Dame sto ferdig i 1345 etter 182 års byggearbeid.

I 1804 kronet Napoleon seg selv til keiser. Dermed var den franske revolusjon over.

Neste stopp Procope 600 m

8

Café Procope

Adresse: Rue de l'Ancienne Comédie 13

Her møttes de revolusjonære

På vestsiden av Seinen, i Rue de l'Ancienne Comédie, ligger Paris' eldste kafé – Procope. Restauranten fra 1686 har alltid vært samlingssted for store tenkere. Voltaire, Rousseau og Victor Hugo inntok daglig sin lunsj her.

Under revolusjonen diskuterte Danton, Robespierre og andre revolusjonære Frankrikes fremtid over lunsjbordet, og kafeen ble Napoleons stamsted. Innenfor vitner malerier og gjenstander om Procopes historie. Blant annet er Napoleons hatt stilt ut i en glassmonter.

På fasaden henger en minneplate over de historiske personlighetene som hadde Café Procope som stamsted.

HENRIK ELIENS

Neste stopp Pantheon 700 m

9

PANTHÉON

Adresse: Place du Panthéon

Her begravde de revolusjonære Frankrikes helter

I Latinerkvarteret troner det nyklassisistiske Panthéon – bygd som kopi av Pantheon i Roma og med en kuppel på toppen. Ludvig 15. satte i gang byggingen av den 83 meter høye og 110 meter lange kirken i 1758, men på grunn av økonomiske problemer sto ikke Panthéon ferdig før i revolusjonsåret 1789.

De revolusjonære valgte straks den nye kirken som mausoleum for Frankrikes største menn. Panthéon fungerer stadig

som minneste, og inskripsjonen "Fedrelandet kroner de heroiske og folkelige gjerninger" pryder inngangen. I mausoleet ligger blant annet de jordiske levningene av filosofen Rousseau, og forfatterne Victor Hugo og Voltaire.

Senatet ærer stadig nasjonens største menn ved å begrave dem i Panthéon, mens militære helter blir stilt til hvile ved militærskyhuset Les Invalides.

SHUTTERSTOCK & TOPFOTO

Filosofen Rousseaus tanker dannet grobunn for revolusjonen. For å ære ham ble kisten hans flyttet til Panthéon.

Neste stopp Luxembourgpaleet 350 m

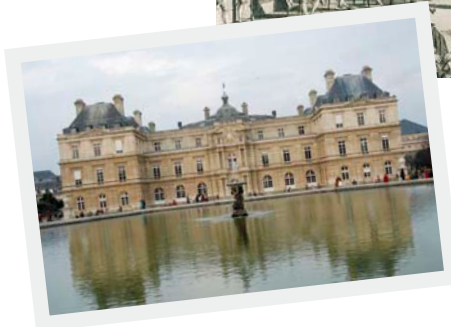
10

LUXEMBOURGALEET

Adresse: Rue de Vaugirard 15

Revolusjonen ble styrt fra palass

I Paris' største park, Jardin de Luxembourg, ligger det nesten 400 år gamle Palais du Luxembourg. Under revolusjonen fungerte det en kort periode som fengsel, men i 1795 rykket det nyopprettede direktoratet inn i paleet. Direktoratet var et folkevalgt råd på fem mann som overtok rollen som regjering. Da Napoleon i 1801 ble valgt til førstekonsul, gjorde han Palais du Luxembourg til sin personlige eiendom, og flyttet inn. Siden har palasset fungert som sete for Frankrikes beslutningsstakere. I dag huser bygningene det franske senatet.

SHUTTERSTOCK & MARK EVANS

Fra 1795-1799 var det et råd på fem mann som styrte Frankrike. Det såkalte direktoratet hadde sete i Palais du Luxembourg.

Luxembourg-paleet var en gave fra Ludvig 13. til hans mor Marie de Medici.

Neste stopp Les Invalides 1,5 km

Napoleons siste hvilested

L'Hôpital des Invalides ble bygd på ordre fra kong Ludvig 14., og de første invalide krigsveteranene flyttet inn i 1674.

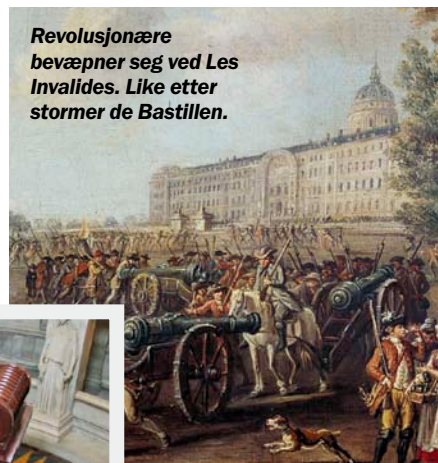
Det enorme komplekset med fire fløyer har siden vært hjem for pensjonerte franske soldater og pleiehjem for invalide krigsveteraner. Les Invalides spilte en sentral rolle under revolusjonen, ettersom det var her borgerne bevæpnet seg 14. juli 1789.

Tidlig om morgenen stormet de våpenarsenalet under veteranhjemmet og stjal krutt, gevær og kanoner, som de brakte til Bastille-plassen.

De fire fløyene rommer i dag flere krigsmuseer, blant annet utstillinger om Napoleonstiden. I 1861 ble Napoleons kiste lagt i en enorm sarkofag i krypten i Invalidedomen. Sidekapellene er mausoleum for franske krigshelter fra første verdenskrig.

Napoleons sarkofag står i kjelleren under kirken ved Les Invalides.

Revolusjonære bevæpner seg ved Les Invalides. Like etter stormer de Bastillen.

TIPS!

Lån en bysykkel

VELIB – bysyklene i Paris – er en enkel måte å komme rundt i byen. Syklene kan leies en hel dag for en euro. Skriv ut bruksanvisning og kart over sykkelparkeringene på engelsk på: www.en.velib.paris.fr

